

Společná pozice asociace ekologických organizací Zeleného kruhu k plnění [programového prohlášení vlády](#) rok před volbami do PSP 2025

Analýza plnění vládního prohlášení v oblasti životního prostředí – 11/2024

Organizace Zeleného kruhu vybraly z programového prohlášení závazky, které mají zásadní dopad na kvalitu životního prostředí, a hodnotily jejich plnění na základě svých odborných znalostí.

Závazky legislativního charakteru označujeme jako částečně splněné, pokud vláda návrh připravila či schválila, ale ještě nerozhodnul Parlament. Vycházíme z toho, že vláda je odpovědná za osud svých návrhů v PSP a Senátu.

Seznam použitým zkratk

AEKO – Agro-environmentálně-klimatická opatření

DZES – Dobrý zemědělský a environmentální stav

GD – Green Deal

MMR – Ministerstvo pro místní rozvoj

MPO – Ministerstvo průmyslu a obchodu

MZe – Ministerstvo zemědělství

POK – Politika ochrany klimatu

SZIF – Státní zemědělský intervenční fond

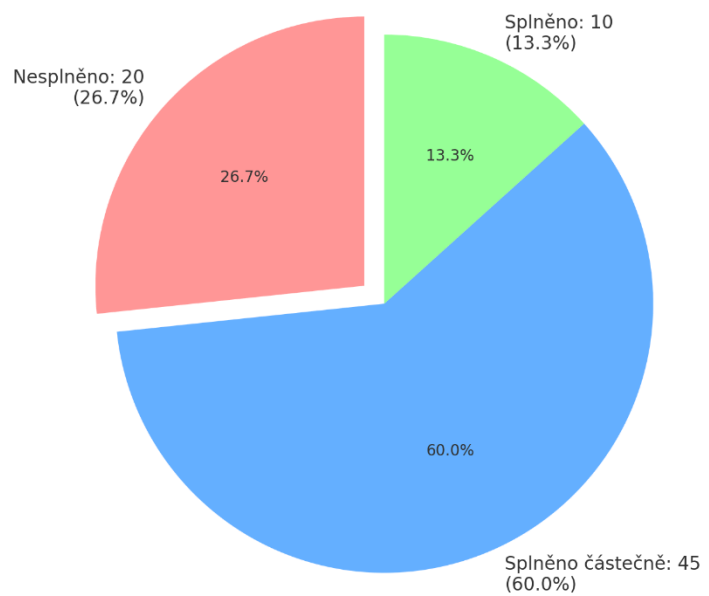
SZP – Společná zemědělská politika

Statistika:

Oblast	Nesplněno	částečně splněno	Splněno
PRŮMYSL A OBCHOD	5	11	5
MÍSTNÍ ROZVOJ	0	2	0
ZEMĚDĚLSTVÍ - zemědělství	3	12	0
ZEMĚDĚLSTVÍ - potravinářství	1	1	0
ZEMĚDĚLSTVÍ - lesní hospodářství	3	4	1
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ - Preambule	1	2	0
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ Voda a adaptace na změnu klimatu	0	5	2
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ - ochrana přírody	1	6	0
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ - ochrana klimatu	2	0	1
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ - odpady	3	1	0
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ - ovzduší a čistá mobilita	1	1	1
Celkem	20	45	10

Celkově:

Přehled Splnění

	závazek v programovém prohlášení	co vláda udělala a co ne	hodnocení	doporučení do konce volebního období
	PRŮMYSL, OBCHOD, ENERGETIKA			
1	Green Deal je pro nás příležitostí, jak investicemi do udržitelného rozvoje, čistých a obnovitelných zdrojů a cirkulární ekonomiky výrazně modernizovat českou ekonomiku, zvýšit kvalitu života a zlepšit životní prostředí. Vynaložené veřejné finanční prostředky musí směřovat do takových řešení, která povedou ke snížení emisí skleníkových plynů.	Koncept "Green Deal jako příležitost" vláda zcela opustila, začala volat po jeho revizi a odmítat některá opatření (například rozšíření systému emisních povolenek), která sama pomohla dojednat v rámci předsednictví v Radě EU. Vláda také odložila schválení klimaticko-energetických strategií, které zmíněné příležitosti obsahují. Vynakládání veřejných prostředků není systematicky směřováno do snižování emisí (s výjimkou jasně vázaných fondů).	Nesplněno (vláda se vydala opačným směrem)	Vrátit se ke slíbenému využívání GD jako příležitosti. Oprava (především aby respektovaly evropské cíle pro emise a OZE) a schválení klimaticko-energetických strategií. Systematické nastavení veřejných investic tak, aby vedly ke snižování emisí.
2	Podpoříme na evropské úrovni zavedení mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích, které přispěje k dosažení klimatických cílů EU a podpoře domácího a evropského průmyslu.	Vláda zavedení podpořila	Splněno	
3	Limity těžby uhlí jsou pro nás konečné a neprolomitelné.	Vláda limity těžby uhlí nijak nezpochybovala	Splněno	
4	Transparentně a spravedlivě využijeme zdroje z EU k transformaci energetiky a průmyslu a ke zvýšení kvality života v postižených regionech. Zvláštní pozornost si zaslouží strukturálně postižené kraje – Karlovarský, Moravskoslezský a Ústecký.	Zdroje na transformaci průmyslových podniků byly adresně využity. Rozhodování o využití prostředků v postižených regionech nebylo transparentní ani dostatečně participativní.	Částečně splněno	Využívat prostředky ze stávajících EU fondů tak, aby maximálně reagovaly na hlavní výzvy v uhelných regionech zejména v sociální oblasti. Ve spolupráci s relevantními partnery a za kontroly veřejnosti definovat hlavní potřeby a následně připravit koncepci pro efektivní financování v dalších letech.

5	Vytvoříme podmínky pro energetickou transformaci a rozvoj uhelných regionů a budeme kontinuálně pokračovat v naplňování programu řešení ekologických škod vzniklých před privatizací hnědouhelných těžebních společností v Ústeckém a Karlovarském kraji a programu revitalizace Moravskoslezského kraje, a to zejména při revitalizaci území postiženého bývalou hornickou činností.	Plány na rekultivace jsou připravené, stejně tak Plány spravedlivé územní transformace. Ty však postrádají jasnou koncepci a nedostatečně zohledňují potřeby regionů postižených těžbou uhlí.	Částečně splněno	Viz bod výše. Revidovat relevantní strategické dokumenty způsobem, aby byla posílena sociální oblast energetické transformace, aby koncepce maximálně reagovaly na potřeby uhelných regionů a byly vytvořeny podmínky pro ambiciózní energetickou transformaci nejen v oblasti elektroenergetiky, ale i teplárenství.
6	Do konce roku 2023 připravíme aktualizaci Státní energetické koncepce ČR s ohledem na klimaticko-energetické cíle EU.	Státní energetická koncepce ČR byla připravena až v polovině roku 2024 a zatím nebyla schválena vládou. Zároveň není plně v souladu s klimaticko-energetickými cíli EU (například příliš nízký cíl pro obnovitelné zdroje do roku 2030).	Nesplněno	Opravit Státní energetickou koncepci ČR (především zvýšit cíl pro OZE na 33 % v roce 2030 a ukotvit cíl klimatické neutrality ČR v roce 2050) a strategii co nejdříve schválit.
7	V souvislosti s bezpečnostní situací v Evropě bude ČR usilovat o diverzifikaci zdrojů a posílení infrastruktury směřující k odchodu od surovin z Ruské federace.	Vládě se podařila diverzifikace z hlediska zajištění zdrojů zemního plynu (například terminály na LNG), ale v praxi stále převažuje dovoz ruského plynu (dle ČSÚ to v prosinci 2023 bylo 58 % a v lednu 2024 až 62 %), což je dáno jeho cenou. Vláda řešení našla i pro jaderné palivo (změna dodavatele paliva teprve nabíhá, ale nevíme, nakolik bude oproštění od ruských licencí a surovin důsledné). V případě ropy se diverzifikace zatím nedařila.	Částečně splněno	Stanovit konkrétní postup a cíle pro ukončení dovozu ropy z Ruské federace a snižovat dále podíl ruského zemního plynu (s využitím již zajištěných náhradních zdrojů, a zejména úsporami a nahrazováním zemního plynu ve vytápění a výrobě tepla a teplé vody).
8	Přispějeme k rehabilitaci fotovoltaiky, protože ji	Vláda prosadila několik zlepšení pro	Splněno	

	považujeme v našich geografických podmínkách za klíčový obnovitelný zdroj. Přispějeme ke zřízení nových fotovoltaických zařízení na minimálně sto tisících střechech do roku 2025.	fotovoltaiku (odstranění administrativních bariér pro menší instalace či sdílení elektřiny). Cíl 100 000 střechech bude překonán, zejména však v důsledku energetické krize a vysoké poptávky domácností, obcí i firem po vlastních zdrojích elektřiny.		
9	Provedeme úpravu národní energetické legislativy, tak aby reagovala na mezinárodní situaci a zohlednila zajištění a bezpečnost dodávek energií. Připravíme změny energetického zákona, které budou obsahovat principy a požadavky na komunitní energetiku, sdílení energií, zjednodušení instalací a rozvoje všech forem OZE, včetně různých forem ukládání energie nebo služeb agregace a flexibility. Obce a společenství podpoříme v jejich snahách zjednodušit administrativu ve stavebnictví. Bude posílena ochrana zákazníků a posíleny nástroje státu pro výkon dohledu nad energetickým trhem.	Proběhlo několik novel energetického zákona, které zjednodušily administrativu a zavedly OZE jako veřejný zájem (lex OZE I), umožnily sdílení elektřiny (lex OZE II), posílily ochranu zákazníků a dohled státu v energetice. Připravena (zatím neschválena Parlamentem) je novela zakotvující akumulaci a chytré řízení spotřeby (lex OZE III).	Částečně splněno	Schválit v Parlamentu novelu energetického zákona zakotvující akumulaci a chytré řízení spotřeby (lex OZE 3), která dále pomůže efektivnímu využívání sluneční energie a nižším účtům za elektřinu. Přijmout zákon o urychlení využívání OZE tak, aby probíhalo rychle a nekomplikované povolování větrných elektráren.
10	Nepřipustíme rozpad centrálního zásobování teplem, využijeme kombinovanou výrobu elektřiny a tepla a narovnáme podmínky na trhu. Přejít k nízkemisním zdrojům připravíme tak, aby se skokově nezvýšily ceny. Pro dekarbonizaci teplárenství připravíme urychleně strategii, kterou projednáme s relevantními partnery.	Podmínky na trhu vyrovnány nebyly, naopak vláda se vymezila proti rozšíření systému emisních povolenek (z tepláren i na lokální vytápění, které jim konkuruje) a odmítá jej zavést do české legislativy. Stát financuje hlavně výstavbu zdrojů na plyn a odpady, ucelená závazná strategie však neexistuje.	Nesplněno	Transponovat rozšíření systému emisních povolenek do zákona o emisním obchodování. Připravit strategii navázanou na zdroje financování na transformaci teplárenství s důrazem na úspory energie a využívání OZE a odpadního tepla.
11	Uhelné elektrárny budou odstavovány pod	Podmínky jsou vytvářeny jen	Částečně	Přijmout zákon o urychlení umístování OZE tak, aby probíhalo

	podmínkou zajištění dostatečných záložních kapacit. Budeme vytvářet podmínky pro energetickou transformaci a rozvoj uhelných regionů tak, aby byl možný odklon od uhlí do roku 2033.	částečně. Chybí zejména nástroje na zajištění záložních zdrojů. V rámci rozvoje OZE chybí rychlá výstavba větrných elektráren, které jsou pro náhradu uhelných důležitější než fotovoltaické. Podmínky pro odstavení nejméně účinných elektráren (jako Počerady či Chvaletice) již vytvořeny jsou. Analýzy ČEPS ukazují, že ČR by zvládlo i odstavení všech uhelných elektráren (díky teplárnám a dovozu elektřiny).	splněno	rychlé a nekomplikované povolování větrných elektráren. Dotáhnout do konce novelu energetického zákona zakotvující akumulaci, chytré řízení spotřeby a kapacitní mechanismy pro záložní plynové zdroje (lex OZE III). Odmítnout doplnění Lex OZE III o dotování uhelných elektráren. Legislativně zakotvit odklon od uhlí nejpozději do roku 2033.
12	Budeme jednat o navýšení prostředků v Modernizačním fondu a jejich skutečném využití pro transformaci a modernizaci země. Prostředky Modernizačního fondu a z výnosů emisních povolenek využijeme efektivně k modernizaci energetiky a teplárenství a průmyslu i úsporných opatření, ze kterých budou těžit občané i malí a střední podnikatelé. Prostředky budou využity i na kompenzaci dopadu energetické krize.	Výzvy Modernizačního fondu a odvozených programů jsou průběžně vypisovány, prostředky jsou čerpány, směřují však zejména velkým firmám. Výnosy z prodeje emisních povolenek v rámci ETS1 jsou v letech 2024 a 2025 příjmem státního rozpočtu. K jejich efektivnímu využití na dekarbonizaci tak velmi pravděpodobně nedojde. Spuštění Sociálního klimatického fondu je ohroženo nedostatečnou transpozicí ETS2. Nejistý zůstává způsob využití zbývajících částí výnosů ETS2.	Částečně splněno	Plně transponovat Směrnici o emisním obchodování (tzn ETS1 i ETS2). Nerozpouštět výnosy ve státním rozpočtu. Zbývajících část výnosů z ETS2 využít na sociálně-klimatická opatření. V rámci Modernizačního fondu podporovat zejména investice do čistých technologií a jen v nezbytné míře do fosilního plynu.
13	Vzroste význam zemního plynu jako přechodného zdroje k vyrovnávání výkyvů. Nárůst jeho podílu nás ale nesmí geopoliticky ohrozit. Budeme se snažit získat podíl na terminálu LNG v sousední zemi, abychom měli	ČR získala podíly v LNG terminálech v Holandsku a Německu.	Splněno	

	přístup k více zdrojům.			
14	Podpoříme využití bioplynu, výrobu biometanu a rozvoj vodíkových technologií.	Rozvoj sektoru produkce bioplynu stagnuje, část provozovatelů uvažuje o ukončení provozu.	Nesplněno	Vytvořit stabilní a motivační podmínky pro podporu produkce bioplynu a biometanu.
15	Legislativně vylepšíme fungování dohledu státu při prodeji a distribuci elektrické energie. Pro malé výrobce energie vytvoříme legislativní podmínky pro dodávání energie do sítě za férovou cenu.	Dohled státu při prodeji elektřiny byl zlepšen, v distribuci byla zvýšena transparentnost volných kapacit. Malí výrobci nadále nemají zajištěnu férovou cenu výkupu elektřiny.	Částečně splněno	Hlídat fungování sdílení elektřiny (které je chytrou alternativou k prodeji elektřiny obchodníkům) v praxi, aby nebylo penalizováno obchodníky. Usilovat o odstranění všech bariér rozvoje komunitní energetiky.
16	Česko přestane zaostávat v šetření energií. Ve veřejných zakázkách zohledníme celý životní cyklus a podpoříme efektivnější nakládání s energiemi ve státních budovách.	Průběžně jsou vypisovány výzvy na projekty snižování energetické náročnosti veřejných budov. Problematika veřejných zakázek má být ošetřena během implementace směrnice o energetické náročnosti budov.	Částečně splněno	Efektivně implementovat směrnici o energetické náročnosti budov.
17	Budeme pokračovat v programu Nová zelená úsporám (zateplování, výměna kotlů, instalace FVE ve spojení s bateriemi, tepelná čerpadla s FVE, automatizace řízení budov) a zpřístupníme tyto podpory i nízkopříjmovým domácnostem. Nastavíme systém komplexního poradenství přímo v terénu.	Program NZÚ pokračuje úspěšně, zpřístupnění nízkopříjmovým funguje u majitelů domů a bytů, ale stále není vyřešena kategorie nájemníků, kteří jsou nejčastěji ohroženi energetickou chudobou. Systém komplexního poradenství (včetně provázání s podporou bydlení) v terénu zatím nefunguje. Fungují pouze dílčí poradenské služby (například k podprogramu NZÚ Light).	Částečně splněno	Rozšířit program energetických úspor, aby byly přístupné opravdu všem. Podporu renovací nájemních bytů a domů doprovodit zvýšením ochrany a posílením práv nájemníků. Zapojit poradenství v terénu do komplexního systému.
18	Budeme pokračovat ve veřejné podpoře výzkumu a vývoje v energetice se zaměřením na nízkouhlíkové technologie.	Výdaje na výzkum a vývoj v energetice se podle dotazníku IEA (zpracován MPO) daří udržovat.	Splněno	

19	Budeme pokračovat v rozvoji chytrých sítí. Cílem bude zajistit vysokou spolehlivost, kvalitu a bezpečnost dodávek energií a posílit digitalizaci a automatizaci distribuční a přenosové soustavy, včetně transparentní správy volných kapacit pro připojení zdrojů do sítě.	Bylo založeno Elektroenergetické datové centrum a v novele energetického zákona ukotvena transparentnost správy volných kapacit distribuční soustavy.	Částečně splněno	Urychlit reformu a modernizaci distribučních sítí a připravit závazná pravidla pro monopolní provozovatele, aby zajistili další možnosti pro připojování obnovitelných zdrojů, zejména větrných elektráren.
20	Budeme klást větší důraz na zvyšování energetické účinnosti hospodářství a renovace budov včetně veřejných jako jeden z klíčových pilířů energetické a klimatické politiky EU a ČR.	Ministerstvo průmyslu a obchodu zahájilo proces implementace direktivy o energetické náročnosti budov (vytvořilo expertní skupiny).	Částečně splněno	Efektivně transponovat aktuální směrnici o energetické náročnosti budov a zajistit, aby energetické renovace budov s nejhorším energetickým standardem zároveň přispívaly k řešení problému energetické chudoby.
21	Budeme pokračovat v přípravě hlubinného úložiště radioaktivního odpadu. Posílíme práva dotčených obcí při případném rozhodování o umístění hlubinného úložiště. Budeme vyhodnocovat i jiná řešení, než je konečné umístění hlubinného úložiště v ČR.	Vláda urychlila přípravu úložiště až na úkor dlouhodobé bezpečnosti, ale v novém zákoně 53/2024 Sb. posílila práva obcí jen “kosmeticky”. Slíbené právo spolurozhodovat odmítla. Vyhodnocování jiných řešení se reálně neděje.	Nesplněno	Přehodnotit přístup k dotčeným obcím a posílit jejich práva při rozhodování o úložišti, jinak je založeno na dlouholeté pokračování vleklého konfliktu. Rozhodnutí o výběru lokality pro úložiště podřídí získání robustních dat garantujících bezpečnost před tlakem ČEZu na plnění podmínek evropské taxonomie pro financování jaderné energetiky.
MÍSTNÍ ROZVOJ				
22	Budeme podporovat investice do bytové výstavby s minimální spotřebou (fotovoltaické panely na střeše, využívání dešťové vody, tepelné čerpadlo pro vytápění).	Program Dostupné bydlení na podporu výstavby obecních bytových domů byl spuštěn. Využití obnovitelných zdrojů není explicitní podmínkou a jejich využití závisí na investrovi.	Částečně splněno	V rámci investic do dostupného bydlení upravit technické podmínky pro výstavbu tak, aby maximální energetické úspory a využití OZE byly obligatorní.
23	Stavební řízení bude předvídatelné, přizpůsobené různým typům staveb a vyvažující veřejné a soukromé zájmy.	Přijat nový stavební zákon a zákon o jednotném environmentálním stanovisku s plnou účinností od	Částečně splněno	Místo environmentálního povolení, které by se vydávalo na základě správního řízení s účastníky řízení včetně účasti spolků, byl schválen zákon o jednotném environmentálním

	Stavebník bude jednat jen s jedním úřadem a ten si sám zajistí další podklady. Zavedeme institut Jednotného environmentálního povolení. Zjednodušíme podmínky u jednoduchých staveb.	1.7.2024		stanovisku. Kladně hodnotíme to, že orgány ochrany životního prostředí vydávají závazné stanovisko v koncentrované podobě a posuzují jednotlivé dopady ve vzájemných souvislostech. Odklon od řízení ke stanovisku však vyloučil účast veřejnosti - ta se může účastnit až následného povolování stavebního záměru, a to jen v omezeném počtu případů.
	ZEMĚDĚLSTVÍ			
24	Budeme účinněji podporovat rodinné farmy a malé, střední, začínající a ekologické zemědělce (včetně pronájmu státní půdy). Zemědělské podniky nebudou zatíženy zbytečnou či duplicitní administrativou. Budeme prosazovat zemědělskou politiku, která bude efektivně dosahovat ekonomických, ekologických a sociálních cílů v naší krajině.	Vláda nadále podporuje mladé zemědělce, ale ne všechny začínající zemědělce. Vláda zvýšila pachtovné ze státní půdy, ale nic neučinila v nabídce pro dané kategorie zemědělců.	Částečně splněno	Vláda by měla vytvořit strategii, jak naloží s desetitisíci tzv. pozemky převedenými na stát a větší část z nich využít na tvorbu "zelených" krajinných opatření a k podpoře začínajících a ekologických zemědělců. Vláda by měla snižovat nadále nadbytečnou byrokracii, ale ne na úkor ochrany půdy a biodiverzity. Ty by měla udržet, resp. dále podpořit.
25	Podporujeme platbu na první hektary a zastropování dotací pro největší firmy, které bude přihlížet k podmínkám českého zemědělství a přispěje k dobrému hospodaření.	Vláda zavedla tzv. redistributivní platbu ve výši 23 % obálky tzv. 1. pilíře Společné zemědělské politiky, která je uplatňována na prvních 150 ha každé farmy. Zastropování dotací pro největší firmy nezavedla.	Částečně splněno	Vláda by měla udržet, podpořit a ideálně i dále navýšit podporu menších a středních podniků, které nečerpají ekonomické výhody z velikosti.
26	Investiční dotace (PRV, PGRLF) poskytneme zemědělcům, jejichž příjmy ze zemědělské činnosti budou min. 30 % včetně propojenosti podniků.	MZe plánuje (po úplném obratu) zvýhodnit menší zemědělce v rámci kola opatření Investice do zemědělských podniků, ve kterém rozdělí 3 mld. Kč a začala v omezeném režimu sledovat i majetkovou propojenost podniků.	Nesplněno	Vláda by měla zajistit, aby se investiční dotace dostaly zejména k podnikům, které nečerpají ekonomické výhody z velikosti.

27	<p>Nastavíme jasná pravidla čerpání a budeme důsledně kontrolovat propojení firem čerpajících dotace. Platba za ekologické činnosti, kterou zemědělci dostávají ve formě dotací, bude jednoduchá, rychlá a efektivní. To vše stále s ohledem na to, jak šetrně ke krajině a zvířatům zemědělec přistupuje.</p>	<p>MZe začalo sledovat propojení firem v rámci opatření Investice do zemědělských podniků.</p> <p>Jednoduchosti plateb za ekologické činnosti se spíše nedaří dosáhnout a je snaha ji dosáhnout skrze škrtnání ekologických požadavků (více v bodě 28 a 32)</p> <p>Čerpání dotací se ne vždy děje s ohledem na to, jak šetrně zemědělec přistupuje ke zvířatům. Dotace na welfare zvířat v současnosti nepovažujeme za dobře nastavené. Čerpání těchto dotací v mnoha případech ke zlepšování životních podmínek zvířat nevede. Nevhodně nastavené dotace na welfare jsou mnohdy jen faktickým navýšením přímých dotací zemědělcům</p>	Nesplněno	<p>Doporučujeme provést revizi dotací na welfare po konzultaci s welfare odborníky. Pravidla pro čerpání těchto dotací je potřeba nastavit s ohledem na nejnovější poznatky v oboru.</p>
28	<p>Snížíme byrokratickou zátěž zemědělců – náš přístup bude znamenat odklon od represe směrem k poradenství. Zásadně zjednodušíme dotační programy. U kontrol budeme dbát na proporcionalitu.</p>	<p>Zvýšená byrokracie se zaváděním nové Společné zemědělské politiky, zejm. systému kontrol AMS (včetně neproporčních kontrol) byly jednou z příčin zemědělských protestů (ale nejen v ČR). Slabé poradenství se stále nedaří významněji rozvíjet. Po zemědělských protestech se část byrokratické zátěže odbourává, ale ministr Výborný populisticky zneužil téma byrokracie i k oslabení environmentálních požadavků v SZP.</p>	Nesplněno	<p>Snížovat nadále nadbytečnou byrokracii, ale ne na úkor ochrany půdy a biodiverzity. Investovat do koncepčního rozvoje nezávislého poradenského systému, zejm. v oblasti ochrany půdy a biodiverzity. Ve spolupráci se SZIF nastavit takovou podobu kontrol, které nebudou přílišnou rigiditou odrazovat zemědělce od ochrany půdy a biodiverzity.</p>

29	Podpoříme metodu precizního zemědělství, integrovanou produkci, snižování využívání umělých hnojiv a pesticidů, větší využívání organických hnojiv či využívání jejich variant bez zbytečného uvolňování dusíku.	V rámci SZP spustila vláda investiční podporu pro některá opatření precizního zemědělství v rámci AEKO "Technologie snižující emise GHG a NH3" (2 mld. Kč za 5 let). Původně slibovaná podpora v rámci ekoschémat rozvoj precizních technologií nezajišťuje a vůbec neřeší pesticidy, příspěvek ke snížení umělých hnojiv je nejistý. Ministr Výborný podpořil v rámci evropského oslabování environmentálních podmínek DZES v SZP oslabení podmínky střídání plodin. Vystupoval také proti navrhované evropské legislativě k omezování pesticidů. V rámci SZP podpořila vláda snižování pesticidů zavedením AEKO "Omezení používání pesticidů v OPVZ na orné půdě" (380 mil. Kč za 5 let), nepřímo také skrze vyšší podporu ekologického zemědělství.	Částečně splněno	Sbírat a vyhodnocovat data o spotřebě a rizicích pesticidů tak, aby umožňoval smysluplnou interpretaci (místo sledování pouze absolutní spotřeby pesticidů bez ohledu na jejich rizika a aplikační dávky) a nastavování dalších opatření. Zlepšit podmínku střídání plodin v podmínkách DZES, aby vedla k vhodným osevním postupům. Podpořit precizní technologie (zejm. na snižování pesticidů) skrze investiční dotace místo dotací na plochu. Více podpořit rozvoj ekologického zemědělství a rozšíření přírodních pesticidů a prostředků biologické kontroly. Podpořit faremní plánování a příslušné poradenství v rámci SZP.
30	Ochráníme půdu před záborů a degradací.	Schválená novela zákona o ZPF s účinností od 1.1.2025 stanoví, že zemědělskou půdu I. a II. třídy ochrany nelze odejmout ze zemědělského půdního fondu pro záměry pro obchod nebo skladování o rozsahu větším než 1 ha nebo pro záměry energetického zařízení pro přeměnu energie slunečního záření na elektřinu s výjimkou záměrů tzv.	Částečně splněno	K opravdu účinné ochraně ZPF před trvalým zastavěním je potřeba udělat ještě řadu legislativních opatření. Zejména jde o "reset" nadměrné přeměny ZPF na stavební pozemky v územních plánech schválených v předchozích desetiletích a zapojení ekonomických nástrojů do územního plánování tak, aby bylo ekonomicky méně výhodné stavět tzv. sídelní kaši a naopak výhodné soustředit výstavbu na plochy brownfieldů a proluk a více se zaměřit na rekonstrukce opuštěných budov. To by mělo být zahrnuto mj. ve věcném záměru reformy územního plánování, který chystá MMR

		agrivoltaiky.		
31	Čtvrtina zemědělské půdy se do roku 2030 přesune do režimu ekologického zemědělství s důrazem na ornou půdu.	Ačkoli vláda částečně navýšila podporu ekologického zemědělství v rámci SZP, ČR není na trajektorii dosáhnout 25 % do roku 2030. Vláda zavedla povinný 10% podíl biopotravin v rámci programů Ovoce a zelenina do škol a Mléko do škol. Pracuje také na zavedení povinného podílu biopotravin ve školním a veřejném stravování.	Částečně splněno	Dále navýšit podporu ekologického zemědělství v SZP včetně skutečného plnění Akčního plánu pro rozvoj ekologického zemědělství. Dokončit zavedení povinného podílu biopotravin ve školním a veřejném stravování včetně nárůstu podílu v dalších letech. Zaměřit se na podporu kvalitního poradenství včetně poradenství na přechod do ekologického zemědělství a také na rozvoj zpracovatelských kapacit.
32	Minimálně desetina zemědělské půdy bude do roku 2030 aktivně chránit opylovače a celkovou biodiverzitu (meze, nárazníkové pásy, větrolamy, úhory).	ČR není na trajektorii dosáhnout desetin zemědělské půdy chránící biodiverzitu. Pozitivním krokem je odbourání některých bariér v podpoře krajinných prvků v novele zákona o ochraně ZPF (např. nové krajinné prvky není potřeba vyjímát ze ZPF) nebo některé nové prvky ekoplateb (ochranné pásy kolem vodních toků, prémiová ekoplatba). Důležitá byla podpora vlády evropskému nařízení o obnově přírody. Je přislíbeno začlenit do zemědělských dotací některé tzv. vnější krajinné prvky nebo vytvořit nové ekoplatby na jejich podporu (na vznik i péči). Naopak ministr Výborný aktivně podporoval oslabení environmentálních ambic SZP na evropské úrovni a nyní usiluje o oslabení tzv. celofaremní ekoplatby, zejm. skrze odstranění	Částečně splněno	Využít nařízení o obnově přírody k vytvoření ambiciózního národního Plánu obnovy přírody vzhledem k české zemědělské krajině. Ponechat v celofaremní ekoplatbě požadavek na podíl tzv. skutečně neproduktivních ploch. Dopracovat pravidla pro podporu tzv. vnějších krajinných prvků a podpořit smysluplně tvorbu nových krajinných prvků i péči o ty existující. Navýšit podporu pro opatření, jako jsou biopásy, na skutečně motivační úroveň, aby byla mnohonásobně více využívána. Vytvořit rámec pro nezávislé environmentální poradenství pro zemědělce, zejm. s ohledem na podporu biodiverzity a obnovu krajiny. Podpořit vazbu zemědělských dotací na regionální specifika krajiny a hospodaření.

		požadavku vyčleňovat část orné půdy na plochy pro přírodu (např. krajinné prvky nebo úhory), což by znamenalo zásadní regres v podpoře biodiverzity a zrušení desetitisíců hektarů ploch pro přírodu, které v roce 2023 vznikly.		
33	Ukončíme podporu biopaliv 1. generace a bioplynových stanic, které zpracovávají technické plodiny. (Vhodným doplňkem energetického mixu je naopak bioplyn z odpadu.) Budeme bojovat s negativními vlivy průmyslového zemědělství.	Vláda zrušila povinnost přimíchávat biosložku do benzínu a nafty, jakkoli na reálné situaci přimíchávání to pravděpodobně příliš nezměnilo. Podpora bioplynových stanic, které zpracovávají technické plodiny, pokračuje.	Částečně splněno	Po diskusi se zapojením zainteresovaných subjektů připravit koncepční návrh na využití bioplynu a biometanu v příštích letech. Uvedené koncepci přizpůsobit podpůrná schémata.
34	Posílíme vliv vlastníků na stav držené půdy. Novelou zákona o ochraně zemědělského půdního fondu převedeme zodpovědnost za stav krajiny na ty, kdo v ní hospodaří. Podpoříme soukromé vlastníky, myslivce, včelaře, spolky atd., aby sázeli stromy, zakládali krajinné prvky a pečovali o soulad zemědělství a ochrany přírody.	Novela zákona o ochraně zemědělského půdního fondu podpořila zakládání nových krajinných prvků a MŽP finančně pokračuje v podpoře tvorby krajinných prvků (větší cílení na soukromé vlastníky, myslivce atd. jsme nevyšetřovali). Nelze však říct, že by byl posílen vliv vlastníků na stav držené půdy nebo převedena zodpovědnost za stav krajiny na ty, kdo v ní hospodaří (teze jsou v částečném rozporu).	Částečně splněno	Provést masovou informační kampaň na podporu krajinných prvků. Dále viz bod k desetině zemědělské půdy na podporu biodiverzity.
35	Budeme motivovat zemědělce ke zmenšování půdních bloků, osevní plochu plodiny v erozně ohrožených oblastech omezíme na 10 hektarů.	Ve Strategickém plánu SZP vláda schválila omezení osevní plochy plodiny na 10 ha na 16 % zemědělské půdy, ale nakonec bylo omezení aplikováno jen zhruba na	Částečně splněno	Vláda by měla v rámci dotačních podmínek dále omezovat max. velikost monokultur a požadovat také jejich oddělení skrze mimoprodukční plochy, jako jsou krajinné prvky nebo úhory, aby došlo také ke zmenšování půdních bloků.

		2 % půdy. K motivování zemědělců ke zmenšování půdních bloků příliš nedochází.		
36	Prosadíme spoluproduktu podmínek zemědělské dotační politiky, plán revitalizace krajiny a adaptačních opatření na změnu klimatu v úzké spolupráci mezi ministerstvy zemědělství a životního prostředí.	Komunikace mezi ministerstvy se skutečně zvýšila, avšak MŽP je často vůči MZe slabým aktérem, např. ve vyjednávání podmínek ze SZP. Žádný celkový plán revitalizace krajiny zatím nevzniká, ale vláda podpořila nařízení o obnově přírody, v jehož rámci bude vznikat Národní plán obnovy přírody. Byly založeny pracovní skupiny k politice krajiny, ke krajinným prvkům aj., jejich výstupy a dopady jsou ale zatím nejasné a jejich účastníci často nejsou informováni, jak je potřeba.	Částečně splněno	Nastavit ambiciózní cíle a indikátory v rámci Národního plánu obnovy přírody. Zvýšit vliv MŽP na spoluproduktu podmínek ze SZP. Zvýšit transparentnost a participativnost směrem k odborné veřejnosti a využívat jejich kapacity a energii.
37	Podpoříme komplexní pozemkové úpravy, abychom zpomalili erozi, zadrželi v krajině vodu a usnadnili přístup majitelům k jejich pozemkům. Ročně na to vyčleníme nejméně 3 mld. Kč a zajistíme víceletý stabilní finanční rámec.	Na pozemkové úpravy bylo v letech 2021-2024 vyčleněno zhruba 8,9 mld. Kč oproti přislíbeným 12 mld. Deficit tedy představuje 3,1 mld, a to bez uvažování vysoké míry inflace. Tato skutečnost vedla k destabilizaci oboru, kdy odchází jak kvalitní projektanti, tak zkušení úředníci a byly výrazným způsobem omezeny investice do realizací společných zařízení. Příslib zajištění stabilního finančního rámce nebyl zajištěn. I nadále převládá při financování pozemkových úprav závislost na státním rozpočtu.	Částečně splněno	Doplnit rozpočet na pozemkové úpravy na částku, která byla deklarována v programovém prohlášení. Nezbytně nutným minimem je zajištění přislíbeného rozpočtu, tj. 3 mld/rok. a vzhledem k inflaci i předchozím rokům ji ideálně i navýšit. Zásadní je zajištění stabilního zdroje financování, tj. snížit závislost na státním rozpočtu. Zajistit kvalitní provedení pozemkových úprav mimo jiné s ohledem na protierozní a biodiverzitní cíle. Zrychlit a prioritizovat realizaci "zelených" společných zařízení.

38	Posílíme pravomoci vlastníků půdy a hospodářů v organizaci honiteb. Včasné řešení problémů s přemnoženou zvěří či škůdci uchrání krajinu před většími škodami a ušetří veřejné peníze.	Návrh novely zákona o myslivosti je k dispozici Legislativní radě vlády.	Částečně splněno	Je nezbytné prosadit zákon o myslivosti v navrženém znění, který je podporován Ministerstvem zemědělství, vlastníky půdy, zemědělci, lesníky i ochranáři.
ZEMĚDĚLSTVÍ - potravinářství				
39	Podpoříme zkracování odbytových řetězců. Budeme zemědělce motivovat k tomu, aby suroviny dokázali sami zpracovat a dodat na místní trh (obchody, farmářské trhy, prodej ze dvora). Podpoříme skutečná odbytová družstva, zlepšíme postavení prvovýrobců. Ve veřejném stravování podpoříme lokální, sezónní, bio a nutričně bohaté potraviny.	Vláda zavedla povinný 10% podíl biopotravin v rámci programů Ovoce a zelenina do škol a Mléko do škol a pracuje také na zavedení povinného podílu biopotravin nebo lokálních a sezónních potravin ve školním a veřejném stravování.	Částečně splněno	Dotáhnout zavedení reformy veřejného stravování včetně povinného podílu biopotravin ve školním a veřejném stravování s progresivním nárůstem podílem v dalších letech.
40	Na úrovni EU nedovolíme dovoz potravin ze třetích zemí, které nesplňují naše přísné standardy. Budeme prosazovat společný přístup ke vhodnému zacházení se zvířaty (včetně celoevropského zákazu klecových chovů nosnic či kožešinových farem) tak, aby zákazem nebyli znevýhodněni čeští zemědělci.	Komise přislíbila předložit rozsáhlou revizi welfare norem v rámci strategie Farm to fork, ale k předložení zatím nedošlo. Není nám známo jak vláda prosazovala zmíněné cíle, výsledku se však dosáhnout nepodařilo.	Nesplněno	Doporučujeme nadále požadovat po Evropské komisi, aby předložila přislíbenou revizi welfare reforem dle strategie Farm to fork. Doporučujeme, aby bylo jasněji definováno, které kroky pro to budou učiněny.
ZEMĚDĚLSTVÍ - lesní hospodářství				
41	Lesy jsou naše národní dědictví, ne továrny na dřevo. Zajistíme transparentní hospodaření státních lesů a jejich obchodní politiky s důrazem na ochranu lesa a rozvoj lokálních zpracovatelských kapacit. Budoucí zisky ze státních lesů nepůjdou do státního rozpočtu, namísto toho budou přispívat k obnově lesních ekosystémů a ochraně vody. Podpoříme	Lokální zpracovatelské kapacity byly posíleny jen velmi omezeně, trend jejich zániku pokračuje. Zisky ze státních lesů jsou rekordní, přitom nejsou reinvestovány do obnovy lesů. Významný program Podpora adaptace lesů na změnu klimatu, s nímž vlastníci lesů počítali, byl	Nesplněno	Je nezbytné, aby rozhodování vedení státního podniku Lesy České republiky podléhalo rozhodnutí ministra zemědělství. Nyní přitom pozorujeme značnou dvojkolejnost, kdy k přírodě šetrné požadavky ministrů zemědělství nejsou vedením státního podniku respektovány. Státní podnik je nezbytné řídit politiky, ne zájmovými skupinami napojenými na tendry spojené s kácením a výsadbou lesů.

	vlastní výrobní kapacity pro realizaci běžných těžebních a pěstebních prací i včasnou asanaci vznikajících kůrovcových ohnisek.	dokonce zrušen. Rozsáhlejší vlastní výrobní kapacity státu v lesnictví nevznikají.		Finanční podporu vlastníků pro posílení odolnosti lesů vůči změně klimatu by mělo Ministerstvo zemědělství koordinovat s Ministerstvem životního prostředí a zajistit, že povede k výraznému a skutečnému zvýšení adaptace i mitigace v lesích.
42	Zasadíme se o rozvoj malých a středních dřevařských a lesnických firem, aby byly konkurenceschopné při získávání státních zakázek. Podpoříme lokální a regionální zpracovatelství, jeho propagaci, inovace i výzkum.	Firmy jsou podporovány z fondů Evropské unie. Strategický přístup státu v tom není patrný, respektive je dosud pouze deklaratorní, například ve Surovinové politice pro dřevo.	Částečně splněno	Je třeba dlouhodobě a systematicky usilovat o rozvoj malých a středních firem. Proto je nezbytné nadále nevypisovat rozsáhlé tendry na těžbu lesů a jejich vysazování, ale tyto zakázky rozdělit na výrazně menší části.
43	Zpracujeme surovinovou politiku pro dřevo. Podpoříme dřevo jako obnovitelný materiál ve stavebnictví minimálně u veřejných zakázek.	Surovinová politika pro dřevo je zpracována, ale neobsahuje ambiciózní cíle. Důraz na využití dřeva ve veřejných a státních zakázkách by měl být mnohem důslednější, aby vedl k reálné a potřebné proměně ve stavebnictví a odklonu od využívání cementu.	Částečně splněno	Ministerstvo zemědělství by spolu s dalšími resorty mělo připravit jasnou a závaznou strategii, která by stanovila, že od roku 2028 musí všechny veřejně financované budovy upřednostnit dřevo jako stavební materiál a od roku 2030 zajistit, že dřevo nahradí konstrukční materiály s vyšším klimatickým dopadem v rámci jejich životního cyklu.
44	Nastavíme systém pozitivní a hospodárné motivace vlastníků pro potřebnou přeměnu lesů – změnu druhové skladby a struktury, přirozenou obnovu, adaptaci na klimatickou změnu a zvyšování biodiverzity. Připravíme formu podpory nestátním vlastníkům lesů s ohledem na způsob hospodaření a následné péče podporující mimoprodukční vlastnosti lesa.	Program Podpora adaptace lesů na změnu klimatu byl Ministerstvem zemědělství bez náhrady zrušen. Finance EU byly v lesích proinvestovány bez většího užitku: 8 miliard Kč z Národního plánu obnovy jen zalepilo díry při výsadbách listnáčů a jedlí v lesích, bez toho aniž by to reálně zvýšilo podíl podporované výsadby ekologicky vhodných melioračních a zpevňujících dřevin.	Nesplněno	Platby za ekosystémové služby v lesích je nezbytné založit na odborných poznatcích, tak aby nebyly zneužitelné a vedly ke skutečnému a výraznému zlepšení mitigace i adaptace na změnu klimatu v lesích. Je proto nezbytné ustanovit širší konzultační proces zahrnující orgány ochrany přírody, který definuje priority této platby a uvede ji do souladu s požadavky Nature Restoration Law, Biodiversity Strategy 2030 a dalšími připravovanými strategiemi. Pro zvýšení biodiverzity je nutné podpořit různé formy hospodaření jako např. nízké a střední lesy, výběrné způsoby hospodaření nebo lesní pastvu.

45	<p>Podpoříme obnovu lesů po kůrovcové kalamitě přírodě blízkými postupy s přirozenou druhovou skladbou na daných stanovištích. Prosazujeme cílené, nikoli plošné kácení, následnou péči a kompenzaci ztrát. Pomůžeme odpovědným soukromým vlastníkům, ve státních lesích zásadně upřednostníme v rámci jejich hospodaření mimoprodukční funkce lesa.</p>	<p>Trend se neproměnil. Přirozenou druhovou skladbu na stanovištích politika Ministerstva zemědělství nezajišťuje, naopak vzhledem k růstu objemu výsadeb bylo v absolutních číslech např. v roce 2022 vysázeno i historicky nejvíce hektarů smrku za posledních 30 let. Pozitivní je vyhlášení výzvy číslo 4 NPO–POPFK 165 na podporu opatření v lesích. Cílem výzvy je podpora adaptačních opatření na zlepšení druhové, věkové nebo prostorové skladby lesních porostů. Vedení státního podniku zásadně neupřednostňuje mimoprodukční funkce lesa Státní podnik LČR nadále vyžaduje újmy za ztížené hospodaření ve prospěch mimoprodukčních funkcí lesa ze státního rozpočtu a nepřistoupil k certifikaci lesů standardem FSC, který zajištění mimoprodukčních funkcí lesa stvrzuje.</p>	Částečně splněno	<p>Je nezbytné zcela zastavit perverzní dotace do výsadby porostů dřevinami, které mají při proměně klimatu velmi limitovanou šanci na dožití se mýtního věku. Pro naplnění požadavků mezinárodních dohod týkajících se zamezení kolapsu biodiverzity je rovněž nezbytné dokončit proces vyhlášení všech území, u nichž má vzrůst právní ochrana - Ždánického lesa, Chřibů, Krušných hor, Soutoku i Křivoklátska. Státní podnik Lesy ČR by zároveň měl přistoupit k certifikaci nejméně 25 % jím spravovaných porostů certifikací Forest Stewardship Council, což by bylo zárukou, že upřednostňuje na tomto území mimoprodukční funkce lesa.</p>
46	<p>Prosadíme změny vyhlášek (zejména o lesním hospodářském plánování), které zjednoduší realizaci nepasečných způsobů hospodaření v lesích a podpoří další důležitá opatření.</p>	<p>Vyhláška o lesním hospodářském plánování zjednodušila realizaci nepasečných způsobů hospodaření.</p>	Splněno	
47	<p>Vytvoříme strategii obnovy a přestavby lesních porostů s důrazem na posilování ekosystémových funkcí dle rizika ohrožení rozpadu porostů a biomonitoringu reakce lesů na sucho.</p>	<p>Každoročně zpracováváný Generel obnovy lesních porostů po kalamitě nabízí taktické změny v uvedeném směru. Strategie s dostatečnými adaptačními a mitigačními nástroji pro lesní prostředí ale dosud chybí.</p>	Částečně splněno	<p>Je nezbytné rozšířit zpracováváný Generel obnovy lesních porostů po kalamitě o strategickou úroveň, která v dokumentu dosud chybí, a pracovat na jejím naplňování.</p>

48	Změníme přístup k lesnické politice a stanovíme její dlouhodobé cíle. Preferujeme návrat k Národnímu lesnickému programu II.	Koncepce státní lesnické politiky do roku 2035 není většinově naplňována, a to přestože byla vládou ČR přijata v roce 2020. V lesním zákoně má dojít ke změnám ohrožujícím adaptaci lesů na změnu klimatu, například umožněním výsadby monokultur na nestátních majetcích, kde je dosud třeba obnovovat les i listnáči a jedlemi. Zároveň Ministerstvo zemědělství mešká s vydáním vyhlášky stanovující minimální míru ponechání tlejících stromů a těžebních zbytků pro zachování biodiverzity a ochranu lesní půdy.	Nesplněno	Dlouhodobým cílem lesnické politiky by mělo být zajištění zvyšujícího se podílu melioračních a zpevňujících dřevin v lesích a zároveň růst podílu mrtvého dřeva v lesích. Tyto priority by se měly silně promítnout i do projednávaného návrhu lesního zákona, který je naopak v aktuálně navrhovaném znění zcela podlamuje.
	ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ - Preambule			
49	Ochrana životního prostředí, přírodních zdrojů, krajiny, přírody, biodiverzity a klimatu bude klíčovou prioritou vlády, která bude prosazována v úzké spolupráci mezi ministerstvy životního prostředí, zemědělství, průmyslu a obchodu, dopravy a místního rozvoje a po konzultaci se sociálními partnery.	Spolupráce mezi ministerstvy je až na výjimky zcela nedostačující.	Částečně splněno	Posílit spolupráci mezi MŽP a dalšími resorty měkkými opatřeními (např. stálé pracovní skupiny) i změnou kompetenčního zákona.
50	Na národní úrovni se zaměříme zejména na účinnou podporu mitigačních a adaptačních opatření k omezení negativních dopadů klimatické změny, návrat vody do krajiny, ochranu biodiverzity nebo přechod na oběhové hospodářství.	Podařilo se nám významně navýšit některé NOO, ale k 30.9.2025 končí NPO. Pokud se vrátíme na úroveň před NPO, rozhodně se nedá hovořit o účinné podpoře. Ze strany MŽP jsou sice snahy tuto situaci řešit, účinné financování vedlejších nákladů zhotovitelů a zejména	Částečně splněno	Je třeba urychleně najít dlouhodobou a stabilní podporu krajinotvorných programů. Jednou z možností, kde tyto prostředky získat, je negovat rekultivační plány dle § 32a zákona č. 44/1988 Sb., a preferovat rekultivaci území přírodě blízkou obnovou, změnit způsob využití prostředků z rekultivačních fondů, identifikovat a zrušit škodlivé dotace apod. Posílit interní kapacity na AOPK.

		malých projektů (OPŽP není vždy vhodný) je však každoročně nejisté.		
51	Investiční politika státu bude účelně přispívat k plnění národních cílů a závazků v oblasti ochrany životního prostředí a klimatu pro udržitelnou budoucnost a odolnost země pro příští generace.	Přímé investice státu jdou převážně do jádra a do plynové infrastruktury (Dukovany, Net4Gas), a to i přesto, že NECP předpokládá komplexnější změny. Z hlediska stimulace soukromých investic je pozitivní komunitní energetika, ale ta se rozbíhá pomalu. V jiných oblastech máme deficit (energetické úspory, snižování emisí v dopravě a bydlení) a vláda nečiní nic nad rámec povinných evropských transpozic.	Nesplněno	Snížit právní nejistotu pro soukromé investice: schválit aktualizace klíčových koncepčních dokumentů (NECP, SEK, POK), uvést do souladu kritéria státních zakázek a dotací s kritérii finančního sektoru, aby veřejné prostředky na dekarbonizaci nemohly “skryté” sloužit k vylepšování finanční situace projektů, které pro svou neudržitelnost nedosáhnou na komerční úvěr. Podklad k hodnocení pro zájemce zde.
	ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ - Voda a adaptace na změnu klimatu			
52	Ochranu vody a jejích zdrojů považujeme za národní zájem, a proto v průběhu roku 2023 předložíme návrh na ústavní ochrany vody.	Návrh byl předložen.	Splněno	Je třeba zajistit plnou implementaci návrhu.
53	Jednoznačnou prioritou je zadržení vody v krajině a obnova přirozeného vodního režimu. Z evropských i národních dotačních programů budeme podporovat zejména systém menších a středně rozsáhlých opatření ke zlepšení retenčních schopností krajiny. Podpoříme tisíce projektů obnovy mokřadů, tůní, malých vodních nádrží a niv, péče o cenné biotopy, výsadby zeleně, zlepšení prostorové a druhové skladby lesů či revitalizace vodních toků a jejich zprůchodnění pro migraci ryb.	Byly podpořeny četné projekty obnovy mokřadů, tůní, malých vodních nádrží a niv, péče o cenné biotopy, výsadby zeleně, zlepšení prostorové a druhové skladby lesů či revitalizace vodních toků a jejich zprůchodnění pro migraci ryb. Zároveň však velká řada plánovaných vhodných opatření nebyla bez dobrého důvodu realizována.	Částečně splněno	Financovat přednostně výstavbu suchých poldrů a dalších přírodně vhodných opatření pro zadržení vody v krajině.

54	Výrazně dotačně podpoříme budování nových zdrojů pitné vody, vodovodů, propojování vodárenských soustav, systémů vsakování a využití dešťových vod, technologií úpravy pitné vody, kanalizací a systémů čištění odpadních vod.	Podpořeno pouze částečně. Byl realizován program na podporu využití dešťové vody domácnostmi.	Splněno	Je žádoucí pokračovat v jednotlivých opatřeních
55	Provedeme důkladnou revizi právních předpisů v oblasti šetření a likvidace ekologických havárií a nakládání s toxickými a nebezpečnými látkami a v průběhu roku 2023 navrhne příslušné změny a zpřísnění pokut za poškozování životního prostředí, aby vycházely z potenciální škody.	Příprava novelizace zákona o ekologické újmě https://www.envigroup.cz/pripravuje-se-novela-zakona-o-ekologicke-ujme.html Novela nařízení o IRZ (Integrovaný registr znečištění) - přidané nové látky a přísnější limity. https://www.irz.cz/aktuality/vlada-sc-hvalila-novelu-narizeni-vlady-o-irz	Částečně splněno	Vláda by měla prosazovat přísnější limity pro nové toxické látky v podzemních vodách a v odpadních vodách. Podpořit zásadu Znečišťovatel platí a vzít zpět požadavek na odsunutí platnosti na pozdější roky
56	Budování nových vodárenských nádrží dovolíme jen výjimečně a pro účely zásobování obyvatel pitnou vodou.	Vláda zvažuje vybudování několika vodních děl bez dostatečného posouzení jejich nezbytnosti (EIA aj.).	Částečně splněno	Je třeba respektovat taxonomii EU, v níž je budování nádrží, které přerušují kontinuitu řek až poslední možností, jsou-li vyčerpány všechny ostatní.
57	Zaměříme se na důslednou realizaci opatření vyplývajících ze Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR a navazujícího Národního akčního plánu.	Některá důležitá opatření byla realizována, řada dalších však zůstává zcela mimo pozornost zodpovědných resortů.	Částečně splněno	Nezbytné je posílit pravomoce MŽP vůči ostatním resortům zapojeným do realizace opatření vyplývajících ze Strategie; posílit interní kapacity resortů pro plnění úkolů vyplývajících ze Strategie a při nadcházející aktualizaci Strategie klást větší důraz na opatření v oblasti legislativy.
58	Zasadíme se o zlepšení klimatu ve městech a obcích jejich výrazným ozeleněním. Legislativně ukotvíme tzv. modro-zelenou infrastrukturu.	Zelená infrastruktura byla zařazena v rámci nového stavebního zákona do výčtu veřejné infrastruktury. Její pozice však nebyla detailněji zakotvena v prováděcích vyhláškách ke stavebnímu zákonu. Novela	Částečně splněno	Vláda by měla schválit novelu zákona o ochraně přírody a krajiny tak, aby stromy, které jsou v obcích káceny kvůli výstavbě, měly vždy kompenzaci v podobě povinné náhradní výsadby, a v případě její nemožnosti došlo ke kompenzační platbě do rozpočtu obce. Druhá potřebná změna se týká větší ochrany stromů při umisťování a opravě inženýrských sítí.

		zákona o ochraně přírody a krajiny, která má posílit ochranu stromů v obcích a rostoucích mimo les, bude předložena do vlády.		
	ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ - ochrana přírody			
59	Rozšíříme plochu zvláště chráněných území. Vyhlásíme NP Křivoklátsko. Připravíme podklady k vyhlášení NP Soutok a CHKO Krušné hory za spolupráce s dotčenými kraji a obcemi.	Vyhlášení CHKO Soutok očekáváme k 1.1.2025 (resp. 1.7.2025). Proces je zatížen zvýšeným množstvím připomínek. Vláda se postupnými kroky snaží zvýšit ochranu i na Křivoklátsku, v Krušných horách, ve Žďánickém lese a diskutuje i o Chříbech.	Částečně splněno	Je nezbytné, aby byly urychleny kroky ke zvýšení ochrany všech zmíněných území. Jen tak totiž mohou být aspoň částečně naplněné mezinárodní závazky České republiky směřované proti poklesu biodiverzity v Strategii EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 a Zákona o obnově přírody. Prioritou je CHKO Soutok a CHKO Krušné hory, kde není velkoplošná ochrana žádná. Je nutné, aby MŽP a MZE úžeji spolupracovaly na ochraně přírody.
60	Zrychlíme a rozšíříme realizaci záchranných programů pro nejcennější druhy.	Na AOPK běží LIFE PROSPEKTIV financovaný z EU, jehož cílem je během 10 let realizovat 12 záchranných programů. Realizaci projektu komplikuje nejisté kofinancování skrze krajinotvorný program PPK.	Částečně splněno	Řešení spočívá v posílení personálních kapacit AOPK a větší alokaci prostředků do krajinotvorných programů. Nedostatek kapacit projektového týmu a kmenových pracovníků, jejichž počet se nezměnil i přes dvojnásobný nárůst agendy, představuje hlavní problém. Jeden člověk nemůže spravovat více než dva programy, a po ukončení projektů dochází k přerozdělování agendy, což není dlouhodobě udržitelné.
	Zajistíme účinnější ochranu druhů postavenou především na ochraně biotopů prostřednictvím legislativních změn připravených do roku 2023 i podpory praktických opatření.	Byl zpracován návrh novely zákona o ochraně přírody a krajiny. Novela je kritizována za oslabení ochrany druhů a nejasné formulace, které mohou vést ke zhoršení stavu ochrany přírody.. Novela zavádí nové pojmy, jako "místní populace" či "běžné hospodaření", jejichž výklad je vágní a může vést ke sporům. Nejasné vymezení kategorií zvláště chráněných druhů (ZCHD), např.	Částečně splněno	Je důležité, aby vláda zajistila, že budou zohledněny připomínky vědeckých společností a odborných spolků zabývajících se ochranou přírody.

		<p>běžné zemědělské a lesnické hospodaření, které je umožněno ve dvou ze tří kategorií ochrany, může být pro některé druhy nebezpečné. Intenzivní formy hospodaření, jako jednorázová seč luk, mají likvidační dopad na mnoho druhů a přispívají k úbytku biodiverzity. Ochrana živočichů je v souvislosti s běžným hospodařením v současném zákoně mnohem přísnější.</p>		
62	<p>Budeme prosazovat opatření k omezení nelegálního zabíjení živočichů i k omezení nezákonného obchodu s nimi.</p>	<p>Pozitivní kroky vlády:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. novelizace veterinárního zákona 2. upozorňování na problematiku nelegálního obchodu se zvířaty prostřednictvím podpory projektů 3. projekt LECA 4. hostitelství EU Wildlife Forensic Conference 5. zabránění znovunastartování obchodu se slonovinou a rohy nosorožců a zvýšení ochrany u řady druhů během českého předsednictví EU, 6. iniciativa a proaktivita MŽP v jednotlivých případech porušení zákona 7. navázání užší spolupráce MŽP s Lesy ČR v rámci naplňování Národní strategie řešení nelegálního zabíjení a otrav volně žijících živočichů. 	<p>Částečně splněno</p>	<p>Doporučujeme předložení revize Akčního plánu pro potírání nelegálního obchodu s ohroženými druhy živočichů a rostlin vládě a výsledků Akčního plánu z let 2020-2023.</p> <p>Dále doporučujeme dokončit zřízení Centrální evidence psů.</p> <p>Důležité je rovněž zpřísnění chovu ohrožených druhů živočichů (podléhající CITES) soukromými chovateli a zesílení dohledu, zejména posílení finančních a personálních kapacit veterinární správy a zajištění důsledného vymáhání dodržování existujících pravidel.</p>

		<p>Negativa/nečinnost vlády:</p> <p>1. nepředložení revize Akčního plánu pro potírání nelegálního obchodu s ohroženými druhy živočichů a rostlin vládě a výsledků Akčního plánu z let 2020-2023.</p> <p>2. Centrální evidence psů, která by omezila nelegální obchod se psy, měla být spuštěna k lednu 2023. Doposud se tak však nestalo.</p>		
63	V roce 2023 připravíme novelizaci zákona o ochraně přírody a krajiny.	<p>Novelizace byla připravena v roce 2024. Prioritou novely zákona o ochraně přírody a krajiny je ochrana dřevin mimo les, včetně povinné náhradní výsadby za pokácené stromy nebo kompenzačních plateb obcím. Novelou by měla být posílena i ochrana stromů při umístování inženýrských sítí. Součástí novely je také vyhlášení Národního parku Křivoklátsko a zvýšená ochrana všech našich národních parků.</p> <p>Problém spočívá v novém pojetí druhové ochrany. Novela je kritizována za oslabení ochrany druhů a nejasné formulace, které mohou vést ke zhoršení stavu ochrany přírody.</p>	Částečně splněno	Je důležité, aby vláda zajistila, že budou zohledněny připomínky vědeckých společností a odborných spolků zabývajících se ochranou přírody. Prioritou ve velkoplošných chráněných územích nejvyšší kategorie, národních parcích, musí zůstat obnova přirozených ekosystémů včetně zajištění nerušeného průběhu přírodních dějů. Vláda by měla zajistit, aby toto nebylo ohroženo developerskými snahami nebo přílišnými ústupky pro zpřístupnění území pro masový turismus nebo záchranné složky.

64	<p>Omezíme degradaci půdy a zpomalíme úbytek zemědělského půdního fondu. V první polovině roku 2023 předložíme novelu zákona o ochraně zemědělského půdního fondu s cílem začlenění krajinných prvků do zemědělské krajiny, zpřísnění záborů kvalitní zemědělské půdy a podpory přirozené obnovy území po těžbě nerostných surovin. Vyhodnotíme účinnost protierozní vyhlášky a v návaznosti na to přijmeme další legislativní opatření pro zlepšení ochrany půdy před erozí vč. zohlednění větrné eroze.</p>	<p>Novela zákona o ZPF začlenila krajinné prvky do ZPF. Eroze: Ačkoli protierozní vyhláška platí od července 2021, stále není plně účinná, tudíž k vyhodnocení a aktualizaci nedošlo. Na jejím základě však byla aktualizována pravidla ochrany proti vodní erozi v rámci podmínek Společné zemědělské politiky (tzv. DZES 5), jejichž platnost ale byla odložena z ledna 2024 na červenec 2025. V rámci ekoplateb v zemědělských dotacích byly vytvořeny ochranné zatravněné pásy okolo vodních toků. K řešení větrné eroze nebylo dosud nic předloženo. V roce 2024 bylo zaznamenáno nejvíce erozních událostí od začátku monitorování.</p>	Částečně splněno	<p>Plně zavést a vymáhat protierozní vyhlášku a pravidelně zveřejňovat pozemky a farmy (včetně protierozních plánů), které vyhlášku porušily. Plně zavést aktualizovaná pravidla ochrany proti vodní erozi v rámci podmínek Společné zemědělské politiky (tzv. DZES 5) od podzimu 2025. Navrhnout a od roku 2025 implementovat podmínky pro ochranu před větrnou erozí. Nerušit požadavky na tzv. mimoprodukční plochy v zemědělských dotacích a naopak motivovat zemědělce, aby jimi řešili erozi (např. protierozní meze, větrolamy).</p>
65	<p>Zajistíme implementaci přijatých globálních a evropských cílů v oblasti ochrany biologické rozmanitosti prostřednictvím aktualizace národní strategie a konkrétních opatření v takové míře, která zabrání dalšímu úbytku biodiverzity a zajistí její celkovou ochranu; zrychlíme obnovu narušených ekosystémů v souladu s evropskými závazky v této oblasti, a tím podpoříme služby, které příroda poskytuje lidské společnosti.</p>	<p>Od roku 2024 začínají práce na Národním plánu obnovy přírody.</p> <p>V důsledku nedostatečného současného i budoucího financování nemůžeme hovořit o zrychlení obnovy.</p> <p>Cíle strategií pro ochranu biodiverzity Vláda ČR nebere dostatečně vážně: oproti požadovaným 10 % území s důslednou ochranou navrhuje důsledně chránit v České republice jen asi 5,8 % území. Pro zamezení</p>	Částečně splněno	<p>Vláda ČR by měla zajistit, že konečný návrh České republiky, jak se vyrovnat s bezprecedentní ztrátou biodiverzity, obsahuje závazek důsledné ochrany aspoň 10 % našeho území. Závazek je možnost naplnit významným rozšířením rezervací v EVL Chřiby, Žďánickém lese, Krušných horách, Jeseníkách, na Křivoklátsku, na Soutoku i jinde, nebo legislativním ukotvením oficiálních nestátních nebo i soukromých rezervací.</p> <p>Nastavit ambiciózní cíle a indikátory v rámci Národního plánu obnovy přírody.</p> <p>Vypracovat NBSAP (Národní strategie a akční plán pro ochranu biodiverzity) a zajistit dostatek finančních zdrojů pro její implementaci i současně již probíhající aktivity, například</p>

		<p>ztráty pestrosti života je to příliš málo.</p> <p>Vláda podpořila schválení nařízení o obnově přírody. Vláda schválila novelu Novela zákona o uvádění dřeva a dřevařských výrobků na trh jejímž hlavním cílem je adaptace Nařízení EU proti odlesňování.</p> <p>AOPK ve spolupráci s NNO se podařilo významně navýšit některé Náklady obvyklých opatření (ceníky), ale k 30.9.2025 končí Národní plán obnovy. Pokud se vrátíme na úroveň před NPO, rozhodně se nedá hovořit o účinné podpoře. Ze strany MŽP jsou sice snahy tuto situaci řešit, účinné financování vedlejších nákladů zhotovitelů a zejména malých projektů (OPŽP není vždy vhodný) je však každoročně stále nejisté.</p>		<p>plněním jednoho z cílů Kunming montrealského globálního rámce pro biodiverzitu - identifikace škodlivých dotací do roku 2025, změna přístupu v rekultivaci lomů a využití prostředků z rekultivačních fondů a jejich přesměrování na ochranu a obnovu přírody. Ratifikace Oceánské úmluvy (Dohoda o biologické rozmanitosti mimo národní jurisdikci, BBNJ do června 2025)</p> <p>Je třeba posílit interní personální kapacity AOPK a MŽP pro tato témata.</p>
	ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ - ochrana klimatu			
66	<p>Představíme novou Politiku ochrany klimatu v ČR, která zohlední nové ambiciózní cíle EU do roku 2030 a stanoví vodítka pro dosažení cíle klimatické neutrality nejpozději do roku 2050. Politika bude připravena v úzké součinnosti s aktualizací Státní energetické koncepce tak, aby oba dokumenty vláda projednala v roce 2023. Strategie budou</p>	<p>MŽP představilo novou POK, vláda ji však neprojednala ani v roce 2023 a zatím ani v roce 2024. Poslední verze POK rezignovala na cíl klimatické neutrality ČR v roce 2050 a snížila cíl pro redukci emisí k roku 2030 z 59 % na 55 %.</p>	Nesplněno	<p>Vrátit do POK původní emisní cíle pro rok 2030 a 2050 a strategii co nejdříve schválit. Více k tomu v tiskové zprávě zde: https://www.greenpeace.org/czech/tiskova-zprava/20768/vlada-stale-odklada-schvaleni-strategickych-dokumentu-zalekla-s-e-ucelove-dezinterpretace/</p>

	vycházet z Vnitrostátního plánu pro oblasti energetiky a klimatu, jehož návrh vláda připraví v průběhu roku 2023.			
67	Zajistíme, aby veškeré výnosy implementace klimatického balíčku Fit for 55 – včetně výnosů z prodeje povolenek, prostředků Modernizačního fondu, Inovačního fondu a Sociálního klimatického fondu – byly efektivně využity na dekarbonizaci české ekonomiky, včetně řešení sociálních dopadů těchto opatření.	Výnosy z prodeje emisních povolenek v rámci ETS1 jsou v letech 2024 a 2025 příjmem státního rozpočtu. K jejich efektivnímu využití na dekarbonizaci tak velmi pravděpodobně nedojde. Spuštění Sociálního klimatického fondu je ohroženo nedostatečnou transpozicí ETS2. Nejistý zůstává způsob využití zbývajících částí výnosů ETS2.	Nesplněno	Plně transponovat Směrnici o emisním obchodování (tzn ETS1 i ETS2). Nerozpouštět výnosy ve státním rozpočtu. Zbývajících část výnosů z ETS2 využít na sociálně-klimatická opatření. V rámci Modernizačního fondu podporovat zejména investice do čistých technologií a jen v nezbytné míře do fosilního plynu.
68	Podpoříme fotovoltaická zařízení na minimálně sto tisících střech do roku 2025.	Vláda prosadila několik zlepšení pro fotovoltaiku (odstranění administrativních bariér pro menší instalace či sdílení elektřiny). Cíl 100 000 střech bude překonán, zejména však v důsledku energetické krize a vysoké poptávky domácností, obcí i firem po vlastních zdrojích elektřiny.	Splněno	Dotáhnout do konce novelu energetického zákona zakotvující akumulaci a chytré řízení spotřeby (lex OZE III), která dále pomůže efektivnímu využívání sluneční energie.
	ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ - odpady			
69	Podpoříme snížení množství produkovaného odpadu přechodem na oběhové hospodářství. Podpoříme rozvoj technologií pro třídění a recyklaci a opětovné využití odpadu, včetně recyklačních hubů, kompostování bioodpadu a využití gastroodpadu.	Vláda se věnovala především podpoře výstavby spaloven odpadů. Prostředky z evropských fondů jsou dlouhodobě nasměrované do podpory třídění a recyklace, což vláda nezměnila. O komplexní podpoře snižování produkce odpadů	Nesplněno	Vláda by se měla více zaměřit na podporu snižování produkce odpadu prostřednictvím regulací jednorázových plastů a podpory bezobalového prodeje, investovat do recyklačních technologií a recyklačních center, a zvýšit osvětu o správném třídění a kompostování. Namísto podpory výstavby spaloven odpadů by měla posílit kapacity pro mechanickou recyklaci a (bezpečného) využívání recyklovaných materiálů v nových

		či přechodu na oběhové hospodářství však (zatím) nemůže být řeč.		výrobci. Tyto kroky by měly být podpořeny zjednodušením legislativy a pobídkami pro firmy, které implementují cirkulární ekonomiku.
70	Omezíme využívání jednorázových obalů a zvážíme zavedení dalších systémů zálohování obalů (PET, hliník).	Směrnice o omezení jednorázových plastů byla implementována. Návrh zákona o zálohování nápojových plechovek byl schválen vládou a vstupuje do PSP ČR.	částečně splněno	Potřeba schválit zálohování (novelu zákona o obalech - tisk 818) v Poslanecké sněmovně a Senátu.
71	Podpoříme zavádění požadavků na udržitelnost při zadávání veřejných zakázek a nákupech státní správy a samosprávy, především za účelem předcházení vzniku odpadů či snížení jeho množství.	Institut odpovědného veřejného zadávání při MPSV udělal tři semináře, ale žádný se netýkal snížení produkce odpadů. MMR schválilo Národní strategii veřejného zadávání pro roky 2024+. Jejím záměrem je spíše koordinovat a zavést odpovědné zadávání, než snížit produkci odpadů.	Nesplněno	Institut odpovědného veřejného zadávání při MPSV by měl udělat seminář o veřejných zakázkách a nákupech státní správy a samosprávy, především za účelem předcházení vzniku odpadů či snížení jeho množství. Ministerstva a důležití zadavatelé veřejných zakázek jimi spravováni by měli zahájit certifikaci ISO 20400
72	Zajistíme podmínky pro výzkum a vývoj směřující k vyšší materiálové účinnosti ve všech procesech výroby, které jsou nezbytné pro vyšší materiálovou soběstačnost.	V r. 2024 byla schválena reforma transferu znalostí z výzkumu do praxe, na hodnocení je brzy. Ohledně více prostředků pro vyšší materiálovou účinnost nejsou žádné informace.	Nesplněno	
	ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ - ovzduší a čistá mobilita			
74	Vláda především zajistí dostatek finančních prostředků na podporu výměny neekologického vytápění v domácnostech za	Finance zajištěny byly, podpora nízkopříjmových domácností byla nastavena efektivně.	Splněno	Vypracovat plán řešení výměny kotlů v domácnostech, které i přes lhůtu 12 let stále využívají nevyhovující (a nyní zakázané) kotle nejhorších tříd. Plán musí zahrnovat sociální aspekty

	<p>bezemisní a nízkoemisní zdroje tepla a na snížení energetické náročnosti budov. K výměně neekologických zdrojů tepla musí dojít co nejdříve. Důraz přitom bude kladen na podporu nízkopříjmových domácností, které jsou nejvíce ohroženy energetickou chudobou.</p>			řešení a prevenci zadlužení domácností z důvodu pokut za porušování zákazu.
75	<p>Omezíme udělování výjimek z limitů pro emise znečišťujících látek.</p>	<p>Žádné nové výjimky zatím nebyly ze strany MŽP v případě uhelných elektráren schváleny, naopak rozsáhlou výjimku pro elektrárnu Počerady MŽP v odvolání zrušilo. MŽP však podalo kasační stížnost proti zrušení výjimky pro elektrárnu Chvaletice (tedy ve prospěch výjimky a vyšších emisí rtuti).</p>	Částečně splněno	<p>Zajistit, aby provozovatelé bez výjimek fakticky výjimky nevyužívaly, protože je Česká inspekce životního prostředí nedonutí zastavit provoz (tento stav je nyní u elektrárny Počerady). Odmítnout další případné nezákonné výjimky z emisních limitů.</p>
76	<p>Podpoříme významný rozvoj infrastruktury pro elektromobilitu a další čisté alternativní pohony vozidel a přispějeme tak ke zlepšení kvality ovzduší ve městech.</p>	<p>V elektromobilitě významný posun nenastal, naopak vládní politici bojují za zachování spalovacích motorů.</p>	Nesplněno	<p>Opustit snahu zachovat spalovací motory, která ohrožuje český a evropský automobilový průmysl. Představit plán posilování infrastruktury pro elektromobilitu s důrazem na veřejnou dopravu.</p>